EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 21.6.2021
COM(2021) 339 final

2021/0163 (NLE)

Förslag till

RÅDETS GENOMFÖRANDEBESLUT

om godkännande av bedömningen av Slovakiens återhämtnings- och resiliensplan

{SWD(2021) 161 final}

2021/0163 (NLE)

Förslag till

RÅDETS GENOMFÖRANDEBESLUT

om godkännande av bedömningen av Slovakiens återhämtnings- och resiliensplan

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 av den 12 februari 2021 om inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens[1], särskilt artikel 20,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag, och

av följande skäl:

(1) Utbrottet av covid-19 har haft en allvarlig negativ inverkan på Slovakiens ekonomi. År 2019 uppgick bruttonationalprodukten (BNP) per capita i Slovakien till 55 % av EU-genomsnittet. Enligt kommissionens vårprognos 2021 minskade Slovakiens BNP i fasta priser med 4,8 % under 2020, och förväntas kumulativt minska med 0,2 % under 2020 och 2021. Bland de företeelser som sedan länge påverkar den ekonomiska utvecklingen på medellång sikt finns i synnerhet koncentrationen av ekonomisk verksamhet till traditionell tillverkning med låg innovationsgrad och lågt mervärde i kombination med kompetensbrister; dessutom hämmas privata investeringar av en stor regelbörda och brister i den offentliga förvaltningen och rättsväsendet.

(2) Den 9 juli 2019 och den 20 juli 2020 riktade rådet rekommendationer till Slovakien inom ramen för den europeiska planeringsterminen. Framför allt rekommenderade rådet att vidta åtgärder för att stödja den ekonomiska återhämtningen samtidigt som de offentliga finansernas långsiktiga hållbarhet säkerställs; för att stärka hälso- och sjukvårdssystemets resiliens; för att förbättra kvaliteten på och inkluderingen inom utbildning på alla nivåer och främja kompetensutveckling; för att inrikta den ekonomiska politiken på investeringar i den digitala och gröna omställningen och andra områden, med beaktande av regionala skillnader; för att förbättra rättsväsendets effektivitet och integritet, bekämpa korruption och penningtvätt samt för att säkerställa offentliga tjänster av god kvalitet och ett gynnsamt företagsklimat. Efter att ha bedömt framstegen i genomförandet av dessa landsspecifika rekommendationer vid den tidpunkt då återhämtnings- och resiliensplanen lämnades in anser kommissionen att betydande framsteg har gjorts vad gäller rekommendationerna om att vidta alla nödvändiga åtgärder för att effektivt ta itu med pandemin och tillhandahålla tillräcklig inkomstersättning.

[1] EUT L 57, 18.2.2021, s. 17.

(3) [I rådets rekommendation om den ekonomiska politiken i euroområdet rekommenderades medlemsstaterna i euroområdet att vidta åtgärder, inbegripet genom sina återhämtnings- och resiliensplaner, för att bland annat säkerställa en politisk inriktning som stöder återhämtningen och ytterligare förbättra konvergensen, resiliensen och en hållbar och inkluderande tillväxt. Rådet rekommenderade också att de nationella institutionella ramarna skulle stärkas för att säkerställa den makroekonomiska stabiliteten och för att fullborda EMU och stärka eurons internationella ställning.] [Om rådets rekommendation inte har antagits när genomförandebeslutet antas kommer detta skäl att tas bort]

(4) Den 29 april 2021 lämnade Slovakien in sin nationella återhämtnings- och resiliensplan till kommissionen i enlighet med artikel 18.1 i förordning (EU) 2021/241. Före inlämnandet hade en samrådsprocess genomförts i enlighet med den nationella rättsliga ramen med lokala och regionala myndigheter, arbetsmarknadens parter, det civila samhällets organisationer, ungdomsorganisationer och andra berörda parter. Det nationella egenansvaret för återhämtnings- och resiliensplanerna är förutsättningen för att genomförandet av dem ska lyckas och ge en bestående verkan på nationell nivå och trovärdighet på europeisk nivå. Kommissionen har med stöd av artikel 19 i den förordningen bedömt återhämtnings- och resiliensplanens relevans, ändamålsenlighet, effektivitet och enhetlighet i enlighet med bedömningsriktlinjerna i bilaga V till samma förordning.

(5) För att stödja återhämtningen i efterdyningarna av covid-19-krisen, samt för att främja unionens ekonomiska, sociala och territoriella sammanhållning genom att bidra till de sex pelare som avses i artikel 3 i förordning (EU) 2021/241, bör återhämtnings- och resiliensplanerna syfta till att uppnå de allmänna målen i faciliteten för återhämtning och resiliens, som inrättades genom förordning (EU) 2021/241, och i EU:s återhämtningsinstrument, som inrättades genom rådets förordning (EU) 2020/2094[2].

(6) Genomförandet av medlemsstaternas planer för återhämtning och resiliens kommer att utgöra en samordnad insats för investeringar och reformer i hela unionen. Genom det samordnade och samtidiga genomförandet av dessa reformer och investeringar, och genomförandet av gränsöverskridande projekt, kommer dessa reformer och investeringar att ömsesidigt förstärka varandra och skapa positiva spridningseffekter i hela unionen. Därför kommer omkring en tredjedel av facilitetens inverkan på medlemsstaternas tillväxt och jobbskapande att komma från spridningseffekter från andra medlemsstater.

Ett balanserat svar som bidrar till de sex pelarna

(7) Återhämtnings- och resiliensplanen utgör i enlighet med artikel 19.3 a och avsnitt 2.1 i bilaga V till förordning (EU) 2021/241 ett i stor utsträckning (betyg A) övergripande och tillräckligt balanserat svar på den ekonomiska och sociala situationen och bidrar därigenom på lämpligt sätt till samtliga sex pelare som avses i artikel 3 i förordning (EU) 2021/241, med beaktande av den berörda medlemsstatens särskilda utmaningar och ekonomiska tilldelning.

[2] Rådets förordning (EU) 2020/2094 av den 14 december 2020 om inrättande av Europeiska unionens återhämtningsinstrument för att stödja återhämtningen efter covid-19-krisen (EUT L 433 I, 22.12.2020, s. 23).

(8) I planen föreslås en balanserad uppsättning reformer och investeringar för att ta itu med både konsekvenserna av covid-19-pandemin och de viktigaste strukturella socioekonomiska och miljömässiga utmaningar som påverkar Slovakien, och som strävar efter att uppnå sammanhållningsmålen och att bidra till samtliga sex pelare som avses i artikel 3 i förordning (EU) 2021/241. Den innehåller en rad åtgärder för en innovativ ekonomi och som stöder ekonomisk tillväxt, särskilt genom investeringar i den dubbla gröna och digitala omställningen, inbegripet genom investeringar i utbildning och färdigheter. Det övergripande målet är att uppnå hållbar tillväxt och en framåtblickande omvandling av Slovakiens ekonomi och samhälle och därigenom höja livskvaliteten. Planen är inriktad på fem centrala politikområden: grön ekonomi, utbildning, vetenskap och innovation, hälsa samt offentlig förvaltning och digitalisering. För alla fem centrala områden innehåller planen en tydlig och enhetlig förklaring av hur de bidrar till de sex pelarna. En sådan strategi bidrar till att säkerställa att varje pelare hanteras på ett heltäckande sätt.

(9) Den gröna och digitala omställningen av ekonomin står i centrum för planens utformning. De gröna reformer och investeringar som ingår i planen syftar till att öka de förnybara energikällorna och deras integrering i nätet, förbättra byggnaders energi- och miljöprestanda, öka andelen av hållbara transportsätt och minska koldioxidutsläppen från industriprocesser, och på så sätt bidra till målen att begränsa klimatförändringarna och minska luftföroreningarna. Viktiga reformer och investeringar planeras för att öka landskapets och ekosystemens resiliens mot klimatförändringar, med tonvikt på förnyelse av vattendrag. Digitala reformer och investeringar bör bidra till en modernisering av Slovakien och stödja områden med de största investeringsgapen. Detta inkluderar framför allt digitalisering av offentliga tjänster och skolor, utveckling av digitala färdigheter och stöd till innovation.

(10) I planen presenteras välriktade politiska åtgärder som är relevanta för en smart och hållbar tillväxt för alla. Innovationspotentialen och produktivitetstillväxten förväntas stärkas genom åtgärder för att förbättra ekosystemet för forskning, utveckling och innovation, företagsklimatet, den högre utbildningens kvalitet och relevans samt utbildningsresultaten, inbegripet en reform av skolornas läroplaner och bättre förberedelse av lärare. Små och medelstora företag bör dra nytta av den starka efterfrågestimulans som utlöses av de investeringar som stöds av planen samt av det riktade stödet för innovation och digitalisering. I planen identifieras korrekt de socioekonomiska utmaningarna för den sociala och territoriella sammanhållningen, och relevanta åtgärder för att ta itu med dem inkluderas. Planen syftar särskilt till att stärka inkluderingen av barn med särskilda utbildningsbehov och barn med missgynnad socioekonomisk bakgrund, inbegripet den romska befolkningen. Sammanhållningsproblem och regionala skillnader åtgärdas genom den ambitiösa reformen av sjukhusvården, samt genom digitalisering av den offentliga förvaltningen. Planen förväntas också förbättra den hälsomässiga, ekonomiska, sociala och institutionella resiliensen. På hälso- och sjukvårdsområdet presenteras en omfattande uppsättning reformer och investeringar som syftar till att förbättra det slovakiska hälso- och sjukvårdssystemets resiliens, effektivitet, tillgänglighet och kvalitet. Investeringarna är främst inriktade på sjukhusvård, långvarig vård och omsorg, psykisk hälsa och primärvård. Investeringar i system och infrastruktur för tidig varning kan förväntas förbättra krishanteringsförmågan. Pensionsreformen förväntas göra Slovakien mindre sårbart för hållbarhetsrisker. Strategier för nästa generation inkluderas framför allt i det omfattande åtgärdspaket som syftar till att förbättra

utbildningen på alla nivåer, från förskoleverksamhet och barnomsorg till högre utbildning.

Ta itu med alla eller en betydande del av de utmaningar som fastställts i de landsspecifika rekommendationerna

(11) Återhämtnings- och resiliensplanen förväntas i enlighet med artikel 19.3 b och avsnitt 2.2 i bilaga V till förordning (EU) 2021/241 bidra till att effektivt ta itu med alla eller en betydande del av de utmaningar (betyg A), inbegripet finanspolitiska aspekter, som fastställts i de relevanta landsspecifika rekommendationer som riktats till den berörda medlemsstaten eller utmaningar som identifierats i andra relevanta dokument som officiellt antagits av kommissionen inom ramen för den europeiska planeringsterminen.

(12) Rekommendationerna som gäller de omedelbara finanspolitiska insatserna mot pandemin kan anses falla utanför tillämpningsområdet för Slovakiens återhämtnings- och resiliensplan, oavsett det faktum att Slovakien i allmänhet har reagerat lämpligt och i tillräcklig grad på det omedelbara behovet att stödja ekonomin med finanspolitiska medel under 2020 och 2021, i enlighet med bestämmelserna i den allmänna undantagsklausulen. Dessutom är rekommendationen att uppnå det medelfristiga budgetmålet 2020 inte längre relevant både på grund av att motsvarande budgetperiod förfallit och att den allmänna undantagsklausulen i stabilitets- och tillväxtpakten aktiverades i mars 2020 i samband med pandemin.

(13) Planen omfattar en omfattande uppsättning ömsesidigt förstärkande reformer och investeringar som bidrar till att effektivt ta itu med alla eller en betydande del av de ekonomiska och sociala utmaningar som beskrivs i de landsspecifika rekommendationer som rådet riktade till Slovakien inom ramen för den europeiska planeringsterminen 2019 och 2020, särskilt när det gäller inkluderande utbildning, offentlig styrning och produktivitetshöjande investeringar i den gröna och digitala omställningen, samt dess bidrag till minskande regionala skillnader.

(14) Utmaningen att påskynda den gröna och digitala omställningen hanteras på lämpligt sätt genom den uppsättning åtgärder som ingår i Slovakiens plan för återhämtning och resiliens. De utmaningar som sedan länge funnits på områdena utbildning, barnomsorg, hälso- och sjukvård samt forskning, utveckling och innovation hanteras också med omfattande åtgärder som förväntas motverka de allvarligaste bristerna, såsom utbildningens låga kvalitet och grad av inkludering, fragmenterad samordning av forsknings-, utvecklings- och innovationspolitiken, otillräckligt offentlig-privat samarbete och svaga forsknings-, utvecklings- och innovationsresultat. Ytterligare åtgärder som föreslås i planen för att förbättra rättsväsende, offentlig upphandling och kampen mot penningtvätt har potential att bidra till en effektiv hantering av många av de underliggande utmaningarna. Flera av reformerna förväntas dessutom förbättra de offentliga finansernas långsiktiga hållbarhet.

Bidrag till tillväxtpotential, jobbskapande och ekonomisk, social och institutionell resiliens

(15) Återhämtnings- och resiliensplanen förväntas i enlighet med artikel 19.3 c och avsnitt 2.3 i bilaga V till förordning (EU) 2021/241 ha hög inverkan (betyg A) på stärkandet av Slovakiens tillväxtpotential, jobbskapande och ekonomiska, sociala och institutionella resiliens, bidra till genomförandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter, inbegripet genom att främja barn- och ungdomspolitik, och lindra covid-19-krisens ekonomiska och sociala konsekvenser, och därigenom öka den

ekonomiska, sociala och territoriella sammanhållningen och konvergensen inom unionen.

(16) Simuleringar som kommissionen gjort visar att planen har potential att öka Slovakiens BNP med i genomsnitt mellan 1,3 och 1,8 % under perioden 2021-2026[3]. Genomförandet av planen för återhämtning och resiliens förväntas bidra avsevärt till ekonomisk tillväxt och jobbskapande i Slovakien. De investeringar som ingår i planen bör ge en skjuts åt den samlade efterfrågan på kort till medellång sikt, förbättra den slovakiska ekonomins konjunkturläge och därigenom mildra de negativa ekonomiska effekterna av covid-19-krisen. Investeringarnas fokus på bygg- och renoveringsprojekt, i full överensstämmelse med principen om att inte orsaka betydande skada, är särskilt fördelaktig i detta avseende, med tanke på hur hårt den slovakiska byggsektorn har drabbats av pandemin.

(17) På medellång till lång sikt förväntas investeringar tillsammans med de planerade reformerna bidra till att ta itu med de nuvarande utmaningarna för tillväxtpotentialen, och underlätta landets övergång till en mer diversifierad ekonomisk modell med starkare fokus på verksamheter med högre mervärde. Detta bör hjälpa den slovakiska ekonomin att förbli konkurrenskraftig och resilient, samt att anpassa sig till de industriella trenderna av automatisering och digitalisering. Genomförandet av planen för återhämtning och resiliens förväntas därför öka den potentiella produktionen och ha en bestående inverkan på Slovakiens ekonomiska resultat. Större delen av denna långsiktiga inverkan härrör från åtgärder som främjar forskning, utveckling och innovation, som reformen av styrningen av forskning, utveckling och innovation som förbättrar både samordning och finansiering. Den kommer också från förbättrade personalresurser och förbättrad storlek och kompetenssammansättning i arbetskraften genom förlängd förskola, en reform av skolornas läroplaner och förbättring av den högre utbildningens kvalitet och relevans, i syfte att öka produktiviteten i Slovakien.

(18) Planen förväntas minska sociala ojämlikheter och territoriella skillnader inom landet. Östra och centrala Slovakien tenderar att uppvisa betydligt sämre resultat än västra delen av landet när det gäller olika sammanlänkade arbetsmarknadsindikatorer och sociala indikatorer (t.ex. andelen högutbildade arbetstagare, långtids- och ungdomsarbetslösheten och andelen barn som är inskrivna i förskoleverksamhet). Utmaningar som rör ojämlikheter i utbildningen förväntas bli åtgärdade genom reformen av skolornas läroplaner för att främja nyckelkompetenser och digitala färdigheter, och genom att inrätta ett system av utbildningsstödjande åtgärder. Eftersom elevernas utbildningsresultat är starkt beroende av deras socioekonomiska bakgrund innehåller planen reformer som syftar till att förbättra tillgängligheten och kvaliteten i förskoleverksamhet och barnomsorg, utöka de rådgivande tjänsterna, minska segregeringen och avskaffa tvåskiftsklasserna i skolorna. Dessa reformer förväntas minska andelen elever som lämnar skolan i förtid, särskilt bland mindre gynnade elever, och därigenom bidra till ökad social rörlighet och lika möjligheter. De omfattande reformerna och investeringarna i högre utbildning förväntas förbättra dess kvalitet och relevans genom att ändra systemen för styrning, finansiering, ackreditering och vetenskaplig utvärdering. Utvecklingen av formella tjänster för

[3] Sådana simuleringar avspeglar den sammantagna inverkan av Next Generation EU, som även inrymmer finansiering för ReactEU och ökad finansiering för Horisont Europa, InvestEU, Fonden för en rättvis omställning, landsbygdsutveckling och RescEU. I sådana simuleringar beaktas inte den möjliga positiva inverkan av strukturreformer, som kan vara avsevärd.

långvarig vård och omsorg tillsammans med förskolor bör minska den oproportionerliga bördan för familjer, särskilt för kvinnor som tar hand om familjemedlemmar, och göra det möjligt för dem att delta på arbetsmarknaden. Dessa politiska strategier överensstämmer med principerna för den europeiska pelaren för sociala rättigheter.

(19) En bredare tillgång till psykisk hälsovård ligger i linje med strategin om avinstitutionalisering. Dessutom är fokuset på hem- och samhällsbaserat tillhandahållande av långvarig vård och omsorg, förstärkning av palliativ vård och åtgärdande av den fragmenterade styrningen i denna sektor viktiga steg på vägen mot att främja tillgängligheten av överkomlig och högkvalitativ långvarig vård och omsorg. Moderniseringen av sjukhusnätet bör bidra till att förbättra hälso- och sjukvårdstjänsternas kvalitet och kostnadseffektivitet, samtidigt som deras tillgänglighet, även i mindre utvecklade regioner, förbättras. Detta bör också uppnås genom investeringar som syftar till att förbättra primärvårdens tillgänglighet i regioner med sämre service. Infrastrukturinvesteringar relaterade till den gröna omställningen, särskilt ett byggnadsrenoveringsprogram, bör skapa nya arbetstillfällen inom byggsektorn i hela Slovakien, även för lågutbildade arbetstagare.

Inte orsaka betydande skada

(20) Återhämtnings- och resiliensplanen förväntas i enlighet med artikel 19.3 d och avsnitt 2.4 i bilaga V till förordning (EU) 2021/241 säkerställa att ingen åtgärd (betyg A) för genomförande av reformer och investeringsprojekt i återhämtnings- och resiliensplanen medför betydande skada för miljömål i den mening som avses i artikel 17 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/852[4] (principen om att inte orsaka betydande skada).

(21) Slovakien har genomfört en fullständig bedömning av alla åtgärder som ingår i planen i enlighet med Europeiska kommissionens tekniska vägledning om att inte orsaka betydande skada (2021/C 58/01). Alla relevanta åtgärders potentiella skadliga miljöpåverkan hanteras genom lämpliga försäkringar och riskreducerande åtgärder som säkerställs genom övervakningsarrangemang. Dessa riskreducerande åtgärder återspeglas i delmål och mål för utfasning av fossila bränslen inom industrin, byggnadsrenoveringar, inklusive ersättning av värmepannor, vattenkraft, användning av biomassa, investeringsprogram för forskning och utveckling och finansieringsinstrument till stöd för innovation.

Bidrag till den gröna omställningen inbegripet biologisk mångfald

(22) Återhämtnings- och resiliensplanen innehåller i enlighet med artikel 19.3 e och avsnitt 2.5 i bilaga V till förordning (EU) 2021/241 åtgärder som i stor utsträckning (betyg A) bidrar till den gröna omställningen, inbegripet biologisk mångfald, eller tar itu med de utmaningar som följer av omställningen. Åtgärderna som stöder klimatmålen står för ett belopp som motsvarar 43 % av planens totala tilldelning, beräknat i enlighet med metoden i bilaga VI till förordning (EU) 2021/241. I enlighet med artikel 17 i förordning (EU) 2021/241 är återhämtnings- och resiliensplanen förenlig med informationen i den nationella energi- och klimatplanen för 2030.

[4] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/852 av den 18 juni 2020 om inrättande av en ram för att underlätta hållbara investeringar och om ändring av förordning (EU) 2019/2088 (EUT L 198, 22.6.2020, s. 13).

(23) Reformer och investeringar i förnybara energikällor, som särskilt syftar till att förbättra tillgången till nätet för förnybar energi, tillsammans med ett ambitiöst program för byggnadsrenoveringar på grundval av höga energieffektivitetsstandarder samt ett system för utfasning av fossila bränslen inom industrin, förväntas hjälpa Slovakien att uppnå sina mål om minskade koldioxidutsläpp för 2030 och stödja övergången till den cirkulära ekonomin. Ett omfattande reformpaket och investeringar i transporter bör stödja elektromobilitet, kollektivtrafik och intermodal godstransport. Detta förväntas stärka rörlighetsekosystemet i sin helhet, vilket bör gynna den slovakiska ekonomin.

(24) Reformer och investeringar avseende landskapsplanering, naturskydd och vattenförvaltning förväntas bidra till att hantera de utmaningar som Slovakien står inför när det gäller klimatanpassning och skydd av vattenkällor, natur och biologisk mångfald.

Bidrag till den digitala omställningen

(25) Återhämtnings- och resiliensplanen innehåller i enlighet med artikel 19.3 f och avsnitt 2.6 i bilaga V till förordning (EU) 2021/241 åtgärder som i stor utsträckning (betyg A) bidrar till den digitala omställningen eller till hanteringen av de utmaningar som följer av den. Åtgärderna som stöder de digitala målen står för ett belopp som motsvarar 21 % av planens totala tilldelning, beräknat i enlighet med metoden i bilaga VII till förordning (EU) 2021/241.

(26) I planen presenteras ett ambitiöst åtgärdspaket som omfattar den digitala omställningen av den slovakiska ekonomin och det slovakiska samhället. Utbildningsåtgärderna sätter digitala färdigheter i centrum genom att kombinera reviderade läroplaner, lärarutbildning och investeringar i digital utrustning i skolor, tillsammans med digitalisering inom högre utbildning. Parallellt med detta omfattar planen utveckling av en strategi för digitala färdigheter för vuxna i alla åldrar för att säkerställa att de inkluderas i det samhälle som förändras till följd av digitaliseringen. I planen införs också åtgärder för att skapa en effektiv styrningsmodell för den digitala omställningen. Detta bör främja utvecklingen av ett digitalt ekosystem och i slutändan gynna ekonomin i stort. Stöd till digitalisering av företag, med särskild inriktning på små och medelstora företag, bör göra det möjligt för dem att förbli konkurrenskraftiga genom att rationalisera produktionsprocesser och använda innovativ teknik.

(27) E-förvaltningens kvalitet och tillgänglighet bör förbättras tack vare en ny digital plattform för tillhandahållande av användarinriktade offentliga tjänster, tillsammans med en effektivare förvaltning av it-resurser inom den offentliga förvaltningen. För att komplettera denna utveckling av digitala offentliga tjänster strävar Slovakien efter att stärka och standardisera it-säkerheten inom alla sektorer av den offentliga förvaltningen. Deltagande i fyra digitala projekt med flera inblandade länder, inbegripet utbyggnaden av digitala innovationsknutpunkter och anslutning till projektet för ett europeiskt högpresterande datorsystem, stärker också planens digitala bidrag.

Bestående inverkan

(28) Återhämtnings- och resiliensplanen förväntas i enlighet med artikel 19.3 g och avsnitt 2.7 i bilaga V till förordning (EU) 2021/241 i stor utsträckning (betyg A) ha en bestående inverkan på Slovakien.

(29) Slovakiens plan omfattar en lång rad strukturreformer som förväntas ha en bestående inverkan på många politikområden samt på den offentliga förvaltningen och institutionerna. Framför allt förväntas reformer av rättsväsendet och i kampen mot korruption och penningtvätt ha bestående inverkan, och det är därför viktigt att dessa reformer och deras genomförande överensstämmer med kraven i EU-lagstiftningen om rättsväsendets oberoende . En lämplig inblandning av domstolsväsendet, berörda parter och det civila samhället under hela reformprocessen är särskilt viktigt. Dessutom kommer digitaliseringsinsatser inom ett brett spektrum av institutioner och offentlig förvaltning strukturellt att öka effektiviteten och förbättra kvaliteten på de offentliga tjänsterna. Ett omfattande reformpaket på alla utbildningsnivåer bör förbättra befolkningens kompetensbas. Reformer inom hälso- och sjukvård och social omsorg förväntas förbättra hälso- och sjukvårdssystemets ändamålsenlighet och effektivitet, vilket i sin tur bör förbättra befolkningens hälsostatus och minska skillnaderna i hälsoresultat mellan olika socioekonomiska grupper.

(30) Investeringsåtgärder förväntas stödja och stärka de positiva effekterna av strukturreformer i Slovakiens plan för återhämtning och resiliens. Betydande investeringar för att modernisera järnvägssystemet bör locka fler resenärer till detta hållbara transportsätt, vilket kommer att bidra till den gröna omställningen och stödja regional sammanhållning. Gröna investeringar i industrin, bland annat i energiproduktion, bör bidra till utfasningen av fossila bränslen i denna sektor och renare luft i hela Slovakien. Ett ambitiöst energieffektivitetsprogram, i kombination med en reform vad gäller hanteringen av byggavfall, gör det möjligt att renovera byggnadsbeståndet, vilket varaktigt bidrar till att minska utsläppen från denna viktiga sektor och förbättra dess cirkularitet. Hälso- och sjukvårdsreformer stöds av investeringar i sjukhus och andra vårdinrättningar. Investeringar fungerar också som hävstång för utbildningsreformer, t.ex. genom att tillhandahålla digital utrustning, utbilda lärare, göra sekundärskolebyggnader och universitetsbyggnader obehindrat tillgängliga för alla eller genom att bygga nya förskolor. Stipendie- och utvecklingsprogram syftar till att förbättra tillgängligheten för och internationaliseringen av den högre utbildningen. Ett stort investeringsprogram bör också tillföra finansiering till ett reformerat forsknings- och innovationssystem, vilket gör Slovakien attraktivare för både företag och kvalificerad arbetskraft och med betydande potential att diversifiera ekonomin mot verksamheter med högre mervärde. Planens bestående inverkan kan också ökas genom synergier mellan planen och andra program, inbegripet sådana som finansieras av de sammanhållningspolitiska fonderna, särskilt genom att på ett konkret sätt ta itu med de djupt rotade territoriella utmaningarna och främja en balanserad utveckling.

Övervakning och genomförande

(31) De arrangemang som föreslås i återhämtnings- och resiliensplanen är i enlighet med artikel 19.3 h och avsnitt 2.8 i bilaga V till förordning (EU) 2021/241 lämpliga (betyg A) för att säkerställa en effektiv övervakning och ett effektivt genomförande av återhämtnings- och resiliensplanen, inbegripet den planerade tidsplanen, delmålen och målen samt de relaterade indikatorerna.

(32) Slovakien inrättar ett omfattande genomförandesystem med en ledande roll för den nationella genomförande- och samordningsmyndigheten som ansvarar för att uppnå delmålen och målen och begära utbetalningar. För detta ändamål kommer den nationella genomförande- och samordningsmyndigheten att ha rätt att begära information från alla inblandade enheter – genomförare, mellanhänder, stödmottagare

och andra berörda personer – om läget för genomförandet av reformer och investeringar, inbegripet motsvarande delmål och mål. Delmålens och målens omfattning och karaktär är i allmänhet övergripande och enhetliga. Tidsramen för delmål och mål är rimlig, med tidigarelagda reformer som en grund för investeringar. Delmålen och målen anses vara väl utformade med robusta indikatorer som säkerställer en korrekt övervakning och utvärdering under genomförandet.

(33) Medlemsstaterna bör säkerställa att finansiellt stöd inom ramen för faciliteten kommuniceras och framhålls i enlighet med artikel 34 i förordning (EU) 2021/241. Tekniskt stöd får begäras inom ramen för instrumentet för tekniskt stöd för att bistå medlemsstaterna när de genomför sina planer.

Kostnader

(34) Den motivering som lämnats för de uppskattade totala kostnaderna för återhämtnings- och resiliensplanen är i enlighet med artikel 19.3 i och avsnitt 2.9 i bilaga V till förordning (EU) 2021/241 i måttlig utsträckning (betyg B) rimlig och trovärdig, överensstämmer med principen om kostnadseffektivitet och står i proportion till den förväntade nationella ekonomiska och sociala effekten.

(35) Slovakien har lämnat hållbara motiveringar, bevis och metoder för de flesta kostnader som landet bör ådra sig enligt planen. Kostnadsberäkningar, information och styrkande handlingar har lämnats i relativt hög grad. De metoder som används baserar sig ofta på jämförbara projekt som genomförts i Slovakien under senare tid, även med unionsfinansiering. Där detta inte var möjligt har, med några få begränsade undantag, rimliga och trovärdiga uppskattningar ofta gjorts, t.ex. med tillförlitliga beräkningar på grundval av information från andra medlemsstater eller från certifierade och oberoende institutioner. För olika kostnadsberäkningar baseras riktmärken på tillgängliga marknadspriser. Slovakien har endast i begränsad utsträckning tillhandahållit kostnadsberäkningar validerade av oberoende organ, även om enheten för kostnadseffektivitet (en integrerad del av finansministeriet) har angetts som oberoende valideringsorgan för olika delar. Skyddsåtgärder för att garantera dess oberoende har varit motiverade.

(36) För ett begränsat antal åtgärder är målen eller kostnadsriktmärkena mindre tydliga, beskrivs på ett relativt allmänt sätt eller bygger på få jämförbara uppgifter eller på uppgifter vilkas tillförlitlighet är svårare att kontrollera. Vissa kostnadsberäkningar saknar, ofta på grund av investeringarnas tidigare inte skådade karaktär (t.ex. på områdena förnybar energi, forskning, utveckling och innovation samt digitalisering), jämförbara kostnadsriktmärken. Samtidigt har Slovakien, mot bakgrund av bristen på jämförbara erfarenheter och det faktum att bottom-up-baserade metoder till stor del förklaras, lämnat förklaringar och motiveringar i tillräcklig utsträckning för dessa åtgärder.

(37) I avvaktan på slutförandet av partnerskapsavtalet och programmet för sammanhållningspolitiken för programperioden 2021–2027 är avgränsningen mot andra finansieringskällor för projekt inom liknande områden inte alltid tydligt angiven. Slovakien har dock åtagit sig att införa kraftfulla skyddsåtgärder för att säkerställa att dubbelfinansiering undviks, både på strategisk nivå och på projektnivå, exempelvis för finansieringen av olika kostnader inom samma åtgärd. Slutligen överensstämmer den uppskattade totala kostnaden för återhämtnings- och resiliensplanen med principen om kostnadseffektivitet och står i proportion till den förväntade nationella ekonomiska och sociala effekten.

Skydd av unionens ekonomiska intressen

(38) De arrangemang som föreslås i återhämtnings- och resiliensplanen och de ytterligare åtgärder som anges i detta beslut är i enlighet med artikel 19.3 j och avsnitt 2.10 i bilaga V till förordning (EU) 2021/241 lämpliga (betyg A) för att förebygga, upptäcka och åtgärda korruption, bedrägerier och intressekonflikter vid användning av medel enligt den förordningen och arrangemangen förväntas på ett effektivt sätt leda till att dubbel finansiering från den förordningen och andra unionsprogram undviks. Detta påverkar inte tillämpningen av andra instrument och verktyg för att främja och genomdriva efterlevnaden av EU-rätten, inbegripet för att förebygga, upptäcka och åtgärda korruption, bedrägerier och intressekonflikter, och för att skydda unionens ekonomiska intressen i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2020/2092.

(39) I allmänhet förklaras tydligt vilka aktörer som ansvarar för kontroller och revisioner i Slovakien, och revisionsmyndighetens oberoende och åtskillnad av funktioner anges tydligt, inbegripet hur den är förankrad i slovakisk lagstiftning. Den nationella genomförande- och samordningsmyndigheten ansvarar för att utarbeta och översända ansökningar om utbetalning av ekonomiskt stöd, förvaltningsförklaringen och sammanfattningen av revisionerna. Revisionsaktörerna, deras relationer och deras administrativa kapacitet förklaras också. Omfattande information har gjorts tillgänglig om åtgärder som vidtagits för att hantera allvarliga oegentligheter och vem som är ansvarig för dessa åtgärder. De ansvariga kommer att utbildas och visselblåsning skyddas i lagstiftningen, medan enheten för visselblåsning förväntas vara i full verksamhet senast i september 2021. Förvaltningskontroller av genomförande ministerier/organ kommer inte bara att kontrollera att allvarliga oegentligheter inte förekommer, utan även att delmål och mål har uppnåtts. Arrangemang och mekanismer för att samla in, lagra och tillgängliggöra uppgifter om slutmottagare förklaras, och genomförandeorgan och mottagare åläggs den dokumentationsskyldighet som krävs enligt artikel 22.2 d i förordning (EU) 2021/241. Ett databassystem för övervakning av genomförandet av faciliteten bör inrättas och vara i drift vid tidpunkten för den första begäran om betalning. Systemet bör minst a) säkerställa insamlingen av uppgifter och övervakningen av att delmål och mål uppnås, och b) samla in, lagra och säkerställa tillgång till de uppgifter som krävs enligt artikel 22.2 d i-iii i förordning (EU) 2021/241. Ett delmål kommer att inkluderas för detta syfte.

(40) Åtgärder för att upptäcka och undvika dubbelfinansiering är inkluderade på ett övergripande sätt. Den nationella genomförande- och samordningsmyndigheten kommer att arbeta för att samordna de aktörer som är inblandade i genomförandet av faciliteten. Det framgår av planen att de ansvariga samordningsorganen för faciliteten och de sammanhållningspolitiska fonderna kommer att samarbeta för att undvika dubbelfinansiering i programplanerings- och genomförandeskedet. Även om arrangemangen för kontroller för att undvika dubbelfinansiering i genomförandeskedet inte är särskilt detaljerade, har Slovakien åtagit sig att införa kraftfulla skyddsåtgärder för att säkerställa att dubbelfinansiering undviks, både på strategisk nivå och på projektnivå. Planen innehåller utförlig information om förvaltningens administrativa kapacitet att genomföra och granska faciliteten i Slovakien. Den innehåller också utförlig information om de rättsliga mandaten för de olika organ som utför kontroller av planens genomförande. En stor del av den rättsliga grunden bygger dock på *lagen om faciliteten för återhämtning och resiliens*, som fortfarande endast föreligger som

utkast. Detta innebär att samordningsorganets och alla andra genomförandeorgans exakta mandat och behörighet sannolikt kommer att bli kända först efter det att planen har antagits. Lagen om faciliteten för återhämtning och resiliens kommer att ha trätt i kraft senast vid tiden för den första begäran om betalning, och då inte på något substantiellt sätt avvika från den beskrivning som tillhandahålls i planen. Ett delmål kommer att inkluderas för detta syfte. Uppfyllandet av detta delmål, liksom det delmål som avses i skälet ovan, är en förutsättning för alla utbetalningar inom ramen för faciliteten (med undantag för förfinansiering).

Planens enhetlighet

(41) Planen innehåller i enlighet med artikel 19.3 k och avsnitt 2.11 i bilaga V till förordning (EU) 2021/241 i stor utsträckning (betyg A) åtgärder för genomförandet av reformer och offentliga investeringsprojekt som utgör samordnade insatser.

(42) Den slovakiska planen för återhämtning och resiliens innehåller ett omfattande paket med reformer och investeringar som ömsesidigt förstärker varandra i en stark reformsatsning. Planen är inriktad på tre sammanlänkade pelare för ett innovativt, hållbart och hälsosamt land och fem centrala politikområden, som genomförs genom 18 delar. Synergier säkerställs i tematiska delar, t.ex. utbildningsdelar, och horisontellt över ett antal delar, t.ex. vid tillämpning av energieffektivitetskrav för renovering av offentliga byggnader eller vid den digitala omställningen av den offentliga förvaltningen. Investeringar i nya informationssystem och dataverktyg ingår på ett systematiskt sätt. Det finns en tydlig balans mellan reformer och investeringar i varje del. Vissa reformer förväntas ha en övergripande effekt på utgifternas effektivitet, t.ex. översynen av lagstiftningen om offentlig upphandling eller förbättringar av företagsklimatet och rättsväsendet. Reformerna koncentreras i allmänhet till de första åren (t.ex. optimeringen av sjukhusnätet och reformen av styrningen av forskning, utveckling och innovation) i syfte att skapa förutsättningar för effektiva investeringar. Komplementariteten med stöd från de sammanhållningspolitiska fonderna är uppenbar och presenteras i delarna och sammanfattas på plannivå i den utsträckning som är möjlig i detta skede. Skiljelinjerna är inte alltid helt tydliga, eftersom varken partnerskapsavtalet eller programmet ännu har slutförts.

Jämställdhet och lika möjligheter

(43) Planen innehåller en rad åtgärder som förväntas hantera landets utmaningar när det gäller jämställdhet och lika möjligheter för alla. När det gäller jämställdhet föreskriver planen ett system för tidig varning för att förhindra att elever lämnar skolan med högst grundskoleutbildning, vilket i oproportionerligt hög grad drabbar kvinnor från missgynnade förhållanden. Detta system omfattar möjligheter till mentorskap och handledning. För att komma till rätta med den låga tillgången på förskolor, och inverkan av detta på kvinnors deltagande på arbetsmarknaden och på barnens senare skolresultat bör det införas en laglig rätt till en förskoleplats för barn från tre års ålder. Den del av planen som handlar om inkluderande utbildning omfattar reformer och investeringar för att inrätta ett system för utbildningsstöd till elever med särskilda utbildningsbehov, modernisera lärarutbildningen, minska segregeringen i utbildningen och främja barnomsorg för marginaliserade romska grupper samt förbättra tillgängligheten för högre utbildning för missgynnade elever. Situationen och behoven för personer med funktionsnedsättning tas upp i flera delar av planen, bland annat när det gäller renovering av byggnader och deras förbättrade tillgänglighet, hållbara transporter, digitalisering samt social omsorg och psykisk hälso- och sjukvård. De

utmaningar som äldre människor står inför bemöts också, särskilt genom stöd till utvecklingen av deras digitala färdigheter och genom förbättrad kvalitet och tillgänglighet i den långvariga vården och omsorgen, den sociala omsorgen och hälso- och sjukvården. Planen innehåller också en horisontell mekanism för att ta hänsyn till jämställdhet och lika möjligheter för alla i genomförandefasen.

Självbedömning av säkerhet

(44) I Slovakiens plan för återhämtning och resiliens bekräftas att en självbedömning av säkerheten avseende investeringar i digital kapacitet enligt förordning (EU) 2021/241 förväntas vara en integrerad del av genomförandefasen, som en del av analysen och utformningen vid utvecklingen av nya it-system. Slovakien avser att finansiera investeringar i digital konnektivitet från andra källor.

Gränsöverskridande projekt och projekt som omfattar flera länder

(45) I planen föreslås flera gränsöverskridande projekt, främst för att underlätta den digitala omställningen. Detta bör göra det möjligt för små och medelstora företag att dra nytta av tjänster från nätverket av europeiska digitala innovationsknutpunkter. Andra projekt omfattar bland annat investeringen i en högpresterande dator, som ska ingå i EuroHPC-projektet (*European High Performance Computing*), och ett eventuellt bidrag till EU:s infrastruktur för kvantkommunikation och blockkedjor genom att förbereda gränsöverskridande anslutningar med alla angränsande medlemsstater. Planen innehåller en åtgärd som stärker elanslutningen med Ungern och möjliggör anslutning av fler inhemska förnybara energikällor till det inhemska nätet. Planen omfattar stöd för ett bredare deltagande av slovakiska enheter i projekt inom EU:s ramprogram för forskning och innovation, vilket bör uppmuntra företag att presentera mycket innovativa projekt och forskare och företag att få tillträde till internationella konsortier, vilket främjar internationaliseringen.

Samrådsprocess

(46) Planen innehåller en sammanfattning av den samrådsprocess som genomförts för att förbereda och genomföra planen. Förberedelserna inleddes sommaren 2020. Den nationella integrerade reformplanen, som offentliggjordes i oktober 2020 och utarbetades med deltagande av berörda parter, utgjorde en analytisk grund för planen. Sedan hösten 2020 har förberedelserna återspeglat samråden med ett bredare spektrum av berörda parter och allmänheten. Det standardiserade interministeriella samrådsförfarandet mottog nästan 2 500 synpunkter. Myndigheterna har ansträngt sig för att reflektera över förslagen från allmänheten och berörda parter, vilka ofta var inriktade på miljö- och klimatfrågor. På grund av covid-19-pandemin anordnades offentliga evenemang till stor del online.

(47) För planens genomförandefas förväntas ett statligt råd inrättas som ett rådgivande organ i syfte att säkerställa en strukturerad dialog med centrala berörda parter. För att säkerställa de berörda aktörernas egenansvar är det mycket viktigt att involvera alla berörda lokala myndigheter och parter, inbegripet arbetsmarknadens parter, under hela genomförandet av de investeringar och reformer som ingår i planen.

Positiv bedömning

(48) Efter kommissionens positiva bedömning av Slovakiens återhämtnings- och resiliensplan då det konstaterades att planen på ett tillfredsställande sätt uppfyller bedömningskriterierna i förordning (EU) 2021/241, i enlighet med artikel 20.2 i den förordningen, bör detta beslut ange de reformer och investeringsprojekt som är

nödvändiga för att genomföra planen, de relevanta delmålen, målen och indikatorerna samt vilket belopp som unionen ställer till förfogande för planens genomförande i form av icke återbetalningspliktigt ekonomiskt stöd.

Ekonomiskt bidrag

(49) Den totala kostnaden för Slovakiens återhämtnings- och resiliensplan beräknas uppgå till 6 575 000 000 EUR. Eftersom återhämtnings- och resiliensplanen på ett tillfredsställande sätt uppfyller de bedömningskriterier som anges i förordning (EU) 2021/241 och de beräknade totala kostnaderna för återhämtnings- och resiliensplanen dessutom är högre än det högsta ekonomiska bidrag som är tillgängligt för Slovakien bör det ekonomiska bidrag som tilldelas för Slovakiens återhämtnings- och resiliensplan vara lika med det totala ekonomiska bidrag som är tillgängligt för Slovakien.

(50) I enlighet med artikel 11.2 i förordning (EU) 2021/241 ska beräkningen av det högsta ekonomiska bidraget för Slovakien uppdateras senast den 30 juni 2022. I enlighet med artikel 23.1 i den förordningen bör därmed ett belopp för Slovakien nu göras tillgängligt för ett rättsligt åtagande senast den 31 december 2022. När det högsta ekonomiska bidraget har uppdaterats ska rådet, på kommissionens förslag, om nödvändigt och utan onödigt dröjsmål ändra detta beslut för att inkludera det uppdaterade högsta ekonomiska bidraget.

(51) Det stöd som ska tillhandahållas kommer att finansieras genom att kommissionen lånar upp medel på unionens vägnar på grundval av artikel 5 i rådets beslut (EU, Euratom) 2020/2053[5]. Stödet bör betalas ut i delbetalningar när Slovakien på ett tillfredsställande sätt har uppnått de relevanta delmål och mål som fastställts för genomförandet av återhämtnings- och resiliensplanen.

(52) Slovakien har begärt att 13 % av det ekonomiska bidraget ska betalas ut i form av förfinansiering. Detta belopp bör göras tillgängligt för Slovakien med förbehåll för ikraftträdandet av, och i enlighet med, det finansieringsavtal som föreskrivs i artikel 23.1 i förordning (EU) 2021/241.

(53) Detta beslut bör inte påverka resultatet av eventuella förfaranden för tilldelning av unionsmedel från något annat unionsprogram än förordning (EU) 2021/241 eller av förfaranden som rör snedvridningar av den inre marknadens funktion som kan komma att inledas, särskilt enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget. Beslutet befriar inte medlemsstaterna från kravet att i enlighet med artikel 108 i fördraget till kommissionen anmäla alla planerade statliga stödåtgärder.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Godkännande av bedömningen av återhämtnings- och resiliensplanen

Härmed godkänns bedömningen av Slovakiens återhämtnings- och resiliensplan på grundval av kriterierna i artikel 19.3 i förordning (EU) 2021/241. Reformer och investeringsprojekt i återhämtnings- och resiliensplanen, arrangemangen och tidsplanen för övervakning och genomförande av planen, inbegripet relevanta delmål och mål, relevanta indikatorer för att

[5] EUT L 424, 15.12.2020, s. 1.

mäta uppnåendet av planerade delmål och mål, samt arrangemang för att ge kommissionen fullständig tillgång till relevanta underliggande data anges i bilagan till detta beslut.

Artikel 2
Ekonomiskt bidrag

1. Unionen ska göra ett ekonomiskt bidrag i form av icke återbetalningspliktigt stöd som uppgår till 6 328 586 359 EUR[6] tillgängligt för Slovakien. Ett belopp om 4 642 807 510 EUR ska finnas tillgängligt för ett rättsligt åtagande senast den 31 december 2022. Om den uppdatering som föreskrivs i artikel 11.2 i förordning (EU) 2021/241 resulterar i ett belopp för Slovakien som är lika med eller högre än detta belopp ska ett ytterligare belopp om 1 685 779 848 EUR finnas tillgängligt för ett rättsligt åtagande från och med den 1 januari 2023 till och med den 31 december 2023.

2. Kommissionen ska göra unionens ekonomiska bidrag tillgängligt för Slovakien i delbetalningar i enlighet med bilagan. Ett belopp om 822 716 227 EUR, motsvarande 13 % av det ekonomiska bidraget, ska göras tillgängligt i form av förfinansiering. Förfinansieringen och delbetalningarna får betalas ut av kommissionen i en eller flera trancher. Storleken på trancherna ska vara beroende av tillgången till finansiella medel.

3. Förfinansieringen ska verkställas med förbehåll för ikraftträdandet av, och i enlighet med, det finansieringsavtal som föreskrivs i artikel 23.1 i förordning (EU) 2021/241. Förfinansieringen ska räknas av genom proportionella avdrag från delbetalningarna.

4. Delutbetalningarna ska verkställas i enlighet med finansieringsavtalet på villkor att det finns tillgängliga medel och att kommissionen fattar ett beslut i enlighet med artikel 24 i förordning (EU) 2021/241 om att Slovakien på ett tillfredsställande sätt har uppnått de relevanta delmål och mål som fastställts för genomförandet av återhämtnings- och resiliensplanen. Med förbehåll för ikraftträdandet av de rättsliga åtaganden som avses i punkt 1 ska delmål och mål ha uppnåtts senast den 31 augusti 2026 för att kunna användas som grund för utbetalning.

Artikel 3
Adressat

Detta beslut riktar sig till Republiken Slovakien.

Utfärdat i Bryssel den

På rådets vägnar
Ordförande

[6] Detta belopp motsvarar den slutliga tilldelningen efter avdrag för Slovakiens proportionella andel av utgifterna enligt artikel 6.2 i förordning (EU) 2021/241, beräknat i enlighet med metoden i artikel 11 i den förordningen.